

Schimbarea face parte din procesul natural al dezvoltării. Am asistat până acum la numeroase schimbări, în toate domeniile, unele mai bune, altele mai puțin inspirate. Și știm cu siguranță că ne așteptăm și alte schimbări, acesta fiind un proces firesc, atât în plan individual cât și pe scară largă.

Ne oprim azi asupra unei schimbări minore, ați putea spune, din domeniul bancar, care însă modifică modul dumneavoastră de lucru din anumite privințe, mai ales al celor care folosesc frecvent aceste instrumente. Ne referim la cec și la **biletul la ordin**. După mai bine de 73 de ani de utilizare a unor reguli destul de bine stabilite, revoluția IT și necesitatea ca lucrurile să se miste mai repede au impus schimbări și în acest domeniu.

Nu vom insista asupra modului de lucru de până acum; cei care au folosit cekuri și bilete la ordin îl știu prea bine, iar ceilalți nu le este de folos. Vom insista asupra noului mod de lucru, a modificărilor care va privesc direct, precum și asupra avantajelor aduse de noul sistem.

Pe scurt, modificarea constă în transmiterea cekurilor și biletelor la ordin în formă electronică, evitându-se astfel pierderea sau deteriorarea acestora. Am trecut printr-o experiență similară în anul 2005, când s-a automatizat decontarea ordinelor de plată. Cu ajutorul specialiștilor din Banca Transilvania, am selectat pentru dumneavoastră cele mai importante aspecte pe care e bine să le știți, atât plusurile cât și minusurile, cu exemple concrete privind funcționarea noului sistem.

În primele săptămâni sau chiar luni de la adoptarea schimbărilor, este de așteptat ca lucrurile să decurgă puțin mai greu, întrucât se păstrează pentru o vreme și vechiul format. Nu este un proces ușor nici pentru bănci, nici pentru clienți, însă vă sfătuim să stați aproape de banca dumneavoastră și să insistați pentru a clarifica toate nelămuririle care pot interveni, până când toată lumea se va acomoda cu noul sistem iar cel vechi va deveni doar o amintire.

Ce avantaje am dacă folosesc cekuri și bilete la ordin în format nou?

- timpi mai scurți de decontare;
- s-a eliminat riscul pierderii și deteriorării instrumentului;
- durată clară de decontare, știți când va puteți baza pe bani;
- claritatea detaliilor, care de acum vor avea un format standard.

Atenție la potențialele greșeli:

- Nu se mai scrie nimic pe spatele instrumentului;
- Nu se mai pune stampila emitentului;
- Nu se păstrează îndoite, nu se patează.

Cum arată cekurile și biletele la ordin care se pot deconta prin sistem electronic?

Din septembrie 2008 au o nouă înfățișare, care facilitează captarea informației și transmiterea ei în format electronic.

Pentru exemplificare, luam un exemplu la indemana, Banca Transilvania, cu mentiunea ca fiecare banca a avut posibilitatea, cu respectarea anumitor cerinte standard, de a emite propriul model. Pentru BT, iata noul "look":

Cec

BANCA TRANSILVANIA® Str. G. Baritiu nr. 8 Cluj-Napoca, România

Plătit în schimbul acestui **CEC** / /

emis în localitatea CLUJ NAPOCA la data 30.08.2008 suma de 3232,32 moneda RON

suma în litere treimii două sute treizeci și doi lei și treizeci și doi bani

stipulat LA ORDIN plătit la CLUJ NAPOCA Denumire trăgător FIRMA 1 SRL

lui/la ordinul FIRMA 2 SRL

Cod trăgător 1111111 IBAN trăgător RO12BTRC01201201201201XX

1) Girat de FIRMA 2 SRL 2) Girat de.....
 către FIRMA 3 SRL către.....
 la data 31.08.2008 la data.....

Girant Semnătură girant

Tragator Semnătură trăgător

IBAN posesor RO11BBBB0011001100110011

Bilet la ordin

BANCA TRANSILVANIA® Str. G. Baritiu nr. 8 Cluj-Napoca, România

AVALIZAT de FIRMA 4 SRL pentru FIRMA 2 SRL Avalist Avalist Semnătura avalistului

Voi plăti în schimbul acestui **BILET LA ORDIN** emis în 1 exemplare

stipulat LA ORDIN suma de 3232,32 moneda RON

suma în litere treimii două sute treizeci și doi lei și treizeci și doi bani

1) Girat de FIRMA 2 SRL către FIRMA 3 SRL la data 30.09.2008 Girant Semnătură girant

2) Girat de..... către..... la data.....

3) Girat de..... către..... la data.....

EMITENT Cod emitent 1111111 IBAN emitent RO12BTRC01201201201201XX Denumire emitent FIRMA 1 SRL

Valoarea reprezintă C/V Firma 1 30.08.2008

IBAN posesor RO11BBBB0011001100110011

VĂZUT la data..... de emitent.....

Semnătura emitentului la vedere 3108200

Locul emiterii CLUJ NAPOCA Scadența 01102008 Locul plății BUCURESTI

Emitent Semnătura emitentului

La ce trebuie sa fiu atent cand completez un cec / bilet la ordin in format nou?

- sa folositi doar majuscule (se accepta litere mici numai la suma in litere);
- sa va incadrati in fiecare casuta;

- sa folositi pix sau stilou, de culoare albastra sau neagra;
- sa completati toate elementele obligatorii;
- sa completati rubrica "IBAN Posesor" cu IBAN-ul firmei care depune instrumentul la banca spre incasare;
- sa nu le deteriorati, indoiti sau patati.

Cand pot sa-l duc la banca pentru a-l incasa?

a. Cecul are doar data de emitere, nu are data scadenta. Incepand de la data emiterii, cel care l-a emis este obligat sa aiba bani in contul din banca timp de 15 zile calendaristice. Va recomandam sa va incadrati in acest termen cand aveti de incasat un cec.

b. Biletul la ordin cu scadenta (cel mai des folosit) este recomandabil a fi prezentat la banca cu minim doua zile lucratoare inainte de scadenta.

In cat timp imi incasez banii prin decontarea electronica?

Pentru a putea raspunde la aceasta intrebare intr-un mod cat mai clar, revenim la exemplul Bancii Transilvania, cu mentiunea ca practicile acesteia nu sunt obligatoriu valabile si pentru alte banci.

Astfel, in primul caz, atat platitorul cat si beneficiarul au cont in Banca Transilvania. Spre exemplu, pentru un cec prezentat la ghiseul BT sucursala Vaslui luni, 3 noiembrie 2008, avand platitorul in BT sucursala Cluj, vom avea urmatorul circuit:

- Luni, 3 noiembrie 2008: instrumentul e prezentat la ghiseul bancii;
- Marti, 4 noiembrie 2008: se debiteaza suma din contul platitorului si se crediteaza contul beneficiarului.

Daca platitorul si beneficiarul au conturi la banci diferite, cecurile si biletele la ordin in format nou receptionate la ghiseele bancii incepand cu data de 10 octombrie inclusiv vor fi prezentate la plata in compensarea electronica. Spre exemplu, pentru un bilet la ordin prezentat la ghiseul BT sucursala Cluj-Napoca luni, 3 noiembrie 2008, avand platitorul in BCR Buzau, vom avea circuitul de mai jos:

- Luni, 3 noiembrie 2008: instrumentul e prezentat la ghiseul bancii;
- Marti, 4 noiembrie 2008: cecul ajunge electronic la banca platitorului;
- Miercuri, 5 noiembrie 2008: se debiteaza suma din contul platitorului;
- Joi, 6 noiembrie 2008: este creditat contul beneficiarului.

Alt exemplu, pentru un cec prezentat la ghiseul BT agentia Ludus luni, 3 noiembrie 2008, avand platitorul in BCR Buzau:

- Luni, 3 noiembrie 2008: instrumentul e prezentat la ghiseul bancii;
- Miercuri, 5 noiembrie 2008: cec-ul ajunge electronic la banca platitorului;
- Joi, 6 noiembrie 2008: se debiteaza suma din contul platitorului;
- Vineri, 7 noiembrie 2008: este creditat contul beneficiarului.

Cand trebuie sa am banii in cont daca astept la plata un cec / bilet la ordin?

Cand vine la plata un cec sau bilet la ordin, conturile va sunt debitate la prima ora a zilei. Daca nu exista disponibil, va recomandam sa aduceti cat mai repede diferenta. La ora 15:00 se initiaza refuzurile la plata, adica informatia privind lipsa totala sau partiala a disponibilului (a banilor din cont) se transmite catre Centrala Incidentelor de Plati (CIP).

Pentru un cec trebuie sa aveti, conform legii in vigoare, suma necesara acoperirii lui la data emiterii si in termenul legal de prezentare la plata, care este de 15 zile calendaristice de la data emiterii.

Pentru un bilet la ordin cu scadenta trebuie sa aveti, tot conform legii in vigoare, suma necesara acoperirii lui la data scadentei si inca 2 zile lucratoare dupa.

Pentru un bilet la ordin la un anumit termen de la data emiterii sau de la data vederii trebuie sa aveti, conform legii in vigoare, suma necesara acoperirii lui la data la care e platibil si inca 2 zile lucratoare dupa.

Ce se intampla daca platitorul nu are bani in cont?

Pentru un cec aflat la plata:

- daca momentul prezentarii la plata se incadreaza in cele 15 zile calendaristice dupa data emiterii, atunci se initiaza refuz la plata, platitorul e introdus in CIP cu incident major si nu va putea elibera alte cecuri;
- daca momentul prezentarii la plata este ulterior celei de-a 16-a zile calendaristice dupa data emiterii, atunci se initiaza refuz la plata si platitorul e introdus in CIP cu incident minor.

Pentru un bilet la ordin aflat la plata:

- daca momentul prezentarii la plata se incadreaza in intervalul data scadentei sau data la care e platibil plus 2 zile lucratoare, atunci se initiaza refuz si platitorul e introdus in CIP cu incident major;
- daca momentul prezentarii la plata e ulterior datei scadente / datei la care e platibil plus 2 zile lucratoare, atunci se initiaza refuz si platitorul e introdus in CIP cu incident minor.

Ce se intampla daca pierd un cec sau bilet la ordin?

În caz de pierdere, sustragere sau distrugere a unui cec sau bilet la ordin, trebuie sa anuntati banca emitenta, printr-o cerere care sa cuprinda si mentiunile esentiale care erau inscrite pe cec sau biletul la ordin in cauza.

Ce se intampla cu cecurile si biletele la ordin in format vechi?

Cecurile si biletele la ordin in format vechi nu-si pierd valabilitatea. Ele se vor deconta in format pe hartie, printr-o casa de compensare deschisa la Bucuresti, pana la sfarsitul lunii iunie 2009, iar dupa acea data pe baza unor conventii incheiate intre banci.

Ce se intampla cu cecurile si biletele la ordin in format nou, dar pe care le-am completat gresit?

Cecurile si biletele la ordin in format nou, dar completate gresit, se vor deconta ca si cum ar avea format vechi, cu consecinta timpilor mai lungi pentru aceste operatiuni.

Ca o **concluzie**, avantajul cel mai mare este durata decontarii, care a fost redus la jumatate in anumite cazuri.

Noul mod de lucru este mai simplu, mai sigur, mai "à la 2008".